

IZVEŠTAJ O NAPRETKU, 2013.

UVODNA REČ GENERALNOG DIREKTORA

Tokom 2013. godine, koja za nas nije bila nimalo laka kada je u pitanju konkurencija i stanje na tržištu, kompanija Telekom Srbija je uspela da postigne uspeh u poslovanju uz značajan rast neto dobiti, broja korisnika mobilne telefonije, ali i da ostvari značajna ulaganja usmerena na održavanje i poboljšanje kvaliteta telekomunikacione mreže.

Uz to, kompanija je nastavila da preduzetim aktivnostima unapređuje svoju ulogu društveno odgovornog člana zajednice. Sledeći strategiju društveno odgovornog poslovanja, iskustva dobre prakse i okvir koji postavljaju principi Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija, iskreno verujemo da smo u tome uspeli.

Ovaj izveštaj predstavlja još jedan način da objedinimo naše aktivnosti i pokažemo u kojoj meri je za nas važna posvećenost zaposlenima, korisnicima naših usluga, akcionarima i zajednici u celini, uz istovremeno nastojanje da očuvamo i unapredimo kvalitet usluga koje pružamo i da ih učinimo svima dostupnim.

Telekom Srbija će u narednoj, kao i prethodnih godina, nastaviti da se afirmiše kao jedna od vodećih društveno odgovornih kompanija u Srbiji, koja proaktivno deluje u svim sferama kulturnog i društvenog života.

Predrag Čulibrk

A stylized, handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

O TELEKOMU SRBIJA

Telekom Srbija, lider u oblasti telekomunikacija u regionu, jedina je kompanija na tržištu koja nudi integrisanu ponudu u svim segmentima informaciono-komunikacionih tehnologija – fiksnu i mobilnu telefoniju, internet i multimedijalne sadržaje. Na kraju 2013. godine usluge Telekoma Srbija je imao 2,8 miliona korisnika fiksne telefonije, 4,2 miliona korisnika mobilne telefonije, 93 hiljade korisnika mobilnog interneta putem USB modema, 676 hiljada ADSL korisnika i 244 hiljade IPTV korisnika.

Dugoročni uspeh kompanije ima uporište u jasnoj poslovnoj strategiji, koja polazi od načela održivog razvoja i korporativne društvene odgovornosti prema akcionarima, partnerima, zaposlenima i društvu u celini. Telekom Srbija aktivno gradi veze sa zajednicom i daje svoj doprinos u razvoju društvenih vrednosti. Kompanija uvek polazi od činjenice da samo zajedničke inicijative, partnerski odnosi i razvoj dobre poslovne prakse mogu doprineti pozitivnim promenama u društvu.

NAŠA VIZIJA

Težimo da obogaćujemo i ulepšavamo život ljudi, omogućavajući im globalnu povezanost i izvanredne komunikacije, kao regionalni lider u informatičkom društvu budućnosti.

NAŠA MISIJA

Nove usluge koje uvodimo, tehnologije koje primenjujemo, svaka naša promena i stalno prilagođavanje usmerene su ka našim korisnicima, njihovih potrebama za komunikacijom i zabavom, sa zaposlenima kao pokretačkom snagom, a na zadovoljstvo naših akcionara. Ostvarivanje poslovnih ciljeva u jakom konkurentnom okruženju podržano je kontinuiranim angažmanom menadžmenta i zaposlenih na unapređenju i jačanju organizacione efikasnosti, u skladu sa promenama u okruženju.

Telekom Srbija sledi principe Globalnog dogovora UN od svog pristupanja ovoj organizaciji avgusta 2010. godine, a predstavnici Društva članovi su radnih grupa za socijalno uključivanje i podršku vanrednim situacijama, za antikorupciju i radne grupe za edukaciju i razvoj društveno odgovornog poslovanja.

PRINCIPI GLOBALNOG DOGOVORA UJEDINJENIH NACIJA

I Ljudska prava:

- Princip 1: Kompanije treba da podrže i poštuju zaštitu međunarodno zagwarantovanih ljudskih prava
- Princip 2: Kompanije ne smeju da budu saučesnici u kršenju ljudskih prava

II Standardi rada:

- Princip 3: Kompanije treba da podrže pravo na slobodno udruživanje i pravo na kolektivne ugovore
- Princip 4: Eliminišu prinudni rad
- Princip 5: Zabrane dečiji rad
- Princip 6: Zabrane diskriminaciju u vezi sa zapošljavanjem i zanimanjem

III Zaštita životne sredine:

- Princip 7: Kompanije treba da preduzimaju mere predostrožnosti u vezi sa životnom sredinom
- Princip 8: Kompanije treba da preduzimaju mere radi promocije odgovornosti vezane za životnu sredinu
- Princip 9: Kompanije treba da ohrabre razvoj i širenje tehnologija koje čuvaju životnu sredinu

IV Anti-korupcija:

- Princip 10: Kompanije treba da učestvuju u borbi protiv korupcije u svakom smislu, uključujući iznude i pronevere.

I Ljudska prava

U svom poslovanju Telekom Srbija poštuje principe etičke odgovornosti, sledeći očekivanja društvenog morala, etičkih normi i svoju delatnost usklađuje sa opšte prihvaćenim postavkama koje se odnose na poštovanje ljudskih prava.

Telekom Srbija neguje vrednosti poput transparentnosti i pravičnosti u odnosima sa svojim korisnicima, partnerima i javnošću uopšte. Kompanija je 2003. godine usvojila Etički kodeks i opredelila se za poštovanje principa koji su u njemu postavljeni, verujući da je etičko poslovno ponašanje jedan od važnih uslova za uspeh.

Etički kodeks objavljen je na kompanijskoj internet stranici:

<http://www.telekom.yu/Contents/ContentDefault.aspx?temp=0&sid=1270&id=1271>

Svojim učešćem u Globalnom dogovoru, Telekom Srbija potvrđuje vrednosti i politike koje promovišu Ujedinjene nacije, a koje se odnose na zaštitu ljudskih prava.

Telekom Srbija primenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Društva koji je usvojen na 1. sednici Nadzornog odbora Društva održanoj dana 26.6.2012. godine i objavljen na internet stranici Društva www.telekom.rs.

Društvo ulaže maksimalne napore za stalno unapređenje korporativnog sistema koji će garantovati postupanje svih organa Društva, njihovih članova, zaposlenih i Društva u celini, u skladu sa pravilima Kodeksa, posebno u domenima koji regulišu:

- Postojanje ličnog interesa i dužnosti izbegavanja sukoba interesa
- Saradnju organa Društva
- Suzbijanje i sprečavanje korupcije i podmićivanja
- Angažovanje spoljnih konsultanata
- Poslovnu etiku.

Društvo nastoji da razvije praksu korporativnog upravljanja koja je zasnovana na savremenim i opšteprihvaćenim principima korporativnog upravljanja, iskustvima i najboljoj praksi u ovoj oblasti, a uz poštovanje zahteva predviđenih važećim propisima, kao i uvažavanja globalnih tržišnih uslova i kretanja na domaćem telekomunikacionom tržištu i definisanih razvojnih ciljeva Društva.

U implementaciji sistema korporativnog upravljanja, nije bilo odstupanja od pravila predviđenih Kodeksom korporativnog upravljanja.

II Standardi rada

Polazeći od činjenice da su zaposleni strateški resurs i da predstavljaju pokretačku snagu svake kompanije, Telekom Srbija nastoji da obezbedi podsticajne uslove za rad i razvoj zaposlenih.

Upravljanje i razvoj ljudskih resursa su u samom vrhu ciljeva i zadataka Telekoma Srbija. Briga o zaposlenima podrazumeva brigu o ukupnom zadovoljstvu zaposlenih, jačanju njihove motivacije i osećaja pripadnosti Društvu. Telekom Srbija uvek nastoji da za svoje zaposlene obezbedi bolju budućnost, adekvatne uslove rada, ravnopravni tretman zaposlenih, zaštitu na radu, zdravstvenu zaštitu i mogućnost daljeg usavršavanja i obrazovanja.

Prava i obaveze zaposlenih u Telekomu Srbija definisani su kolektivnim ugovorom.

U skladu sa odredbama koje propisuje konvencija Međunarodne organizacije rada, Telekom Srbija podržava nediskriminaciju i poštuje ravnopravnost polova po pitanju zapošljavanja i visine zarade, po pitanju bezbednosti na radu i kada je reč o zapošljavanju osoba sa invaliditetom.

Ukidanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i izbora zanimanja

Sve potencijalne zaposlene i one koji su već deo naše kompanije tretiramo sa podjednakim poštovanjem i na transparentan način, pružajući im jednake šanse za edukaciju i napredovanje, prateći i usmeravajući ih na putu njihovog razvoja unutar naše kompanije. U skladu sa usvojenim Etičkim kodeksom, naša obaveza je da štitimo svoje zaposlene, poboljšavamo njihovu kvalifikacionu strukturu i vrednujemo ih na osnovu ostvarenih rezultata, ne uzimajući pritom u obzir druge specifičnosti svakog pojedinca.

Ukidanje svih oblika prinudnog i prisilnog rada

Telekom Srbija se obavezao da će u svom poslovanju, pored zakonskih obaveza, poštovati i druge smernice kao što su transparentnost, korektnost i poštenje, kao i one koje osuđuju svaki oblik prisilnog i prinudnog rada, a istu praksu očekuje i od svojih saradnika.

Zabrana svih oblika dečijeg rada

U potpunosti podržavamo zabranu svih oblika dečijeg rada, ne zapošljavamo lica mlađa od 18 godina života i ne sarađujemo sa privrednim subjektima koji zapošljavaju radnike mlađe od 18 godina. O tome svedoče i zvanični podaci u vezi sa starosnom strukturom zaposlenih u Telekomu Srbija: primetno je najveće učešće zaposlenih starosti između 40 i 49 godina (41,4%), zatim starosti od 50 do 59 (28,4%), od 30 do 39 godina starosti (24,4%), od 20 do 29 godina starosti (2,5%), učešće zaposlenih sa 60 i više godina (3,4%), a nema zaposlenih od 18 do 20 godina.

Sloboda udruživanja i primena prava na kolektivno pregovaranje

U okviru Telekoma Srbija deluje 9 sindikata od kojih su 3 reprezentativna.

Zapošljavanje

U cilju obezbeđenja stručnog, obučenog i visoko motivisanog kadra, tokom 2013. godine u Društvu je angažovano 136 eksternih kandidata i realizovano je interno raspoređivanje 15 zaposlenih, uz prethodno obavljene selekcije.

Sprovođenje politike materijalne i socijalne zaštite zaposlenih

Program kolektivnog osiguranja – Svi zaposleni u Društvu su osigurani od posledica nesrećnog slučaja (nezgoda), težih bolesti i hirurških intervencija na radu, i van rada (24 časa), uz dodatno osiguranje zaposlenih, koji su raspoređeni na radna mesta sa povećanim rizikom. Program osiguranja se sprovodi na osnovu ugovora/polisa osiguranja, koje je Društvo za 2013. godinu zaključilo sa osiguravajućim društvima DDOR „Novi Sad“ a.d.o. od posledica nesrećnog slučaja (nezgoda) i „Delta generali osiguranje“ a.d.o. za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija. U toku 2013. godine po osnovu zaključenih polisa osiguranja od strane osiguravajućih društava isplaćene su osigurane sume za 322 zaposlena i članove uže porodice zaposlenih.

Program dobrovoljnog penzijskog osiguranja – Svim zaposlenima u Društvu su obezbeđene redovne mesečne uplate na ime penzijskog doprinosa za dobrovoljno penzijsko osiguranje, do visine neoporezivog iznosa, u skladu sa Zakonom. Program je sproveden na osnovu ugovora o penzijskim planovima, koje je Društvo, počev od 2007. godine, zaključilo sa akcionarskim društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima „Delta generali“ a.d. i „Dunav“ a.d.

Program stipendiranja dece umrlih zaposlenih - U skladu sa internim aktima Društva, kojima je regulisana oblast novčane pomoći deci umrlih zaposlenih, za vreme redovnog srednjeg i visokog obrazovanja (stipendiranje), Društvo je po osnovu zaključenih ugovora u 2013. godini odobrilo redovnu mesečnu isplatu stipendija za 117 dece umrlih zaposlenih.

Program dodele solidarne pomoći i drugih vrsta pomoći – U skladu sa internim aktima Društva, kojima je regulisana oblast dodele solidarne i drugih vrsta pomoći, Društvo je po svim osnovima za odobravanje prava u 2013. godini izvršilo isplatu ukupno 296 solidarnih pomoći zaposlenima i članovima uže porodice zaposlenih.

Program pomoći u rešavanju stambenih potreba zaposlenih – U skladu sa internim aktima Društva, kojima je regulisana oblast dodele stambenih zajmova zaposlenima u Društvu, zaključeno je oko 70 ugovora o stambenim zajmovima.

Specijalistički pregledi, zdravstvena rehabilitacija i rekreacija

U cilju prevencije i poboljšanja zdravstvenog stanja zaposlenih, Društvo je organizovalo specijalističke lekarske preglede za 2754 zaposlena, kao i zdravstvenu rehabilitaciju za 641 zaposlenog i rekreaciju za ukupno 190 zaposlenih.

Sprovođenje politike harmonizacije odnosa sa zaposlenima

Svim zaposlenima u Društvu su na raspolaganju stručni timovi pravnika, psihologa i socijalnih radnika u vidu radno-pravnog i psihološkog savetovališta. U toku 2013. godine na internom sajtu objavljeno je 24 teksta – kratke stručne teme i aktuelnosti iz domena radnog prava, i objavljen 21 odgovor po pitanjima zaposlenih u okviru rubrike „Radno-pravno savetovalište“. U okviru psihološkog savetovališta, u toku 2013. godine realizovano je 53 zahteva zaposlenih, i na internom portalu, u okviru rubrike „Psihološko savetovalište“, objavljeno je 11 tekstova.

Sprovođenje politike internog informisanja zaposlenih

Sprovođenje politike internog informisanja zaposlenih predstavlja program stalnog, tačnog i blagovremenog informisanja zaposlenih putem intraneta i kompanijskog *Newsletter*-a. Intranet podrazumeva redovno i kontinuirano pripremanje, obrađivanje i objavljivanje informacija na internom sajtu „Moj Portal“. Informacije koje se plasiraju razvrstane su po kategorijama: *ad hoc* informacije - koje se tiču važnih obaveštenja iz oblasti ljudskih resursa (prava zaposlenih), obaveštenja o aktuelnim dešavanjima u kompaniji - koje se plasiraju svakodnevno i informacija koje se plasiraju dva puta mesečno (Aktuelne manifestacije iz oblasti kulture i sporta, telekomunikacija u zemlji i inostranstvu, rubrika Posetite Srbiju, Svet, Znameniti Srbi, Misli velikih ljudi, Iz ugla lektora, Psihološko savetovalište, Radno-pravno savetovalište, *Funny press clipping*, Testovi iz nemačkog i engleskog jezika, Anketa i Nove tehnologije). U 2013. godini registrovana je posećenost od 94,547 jedinstvenih posetilaca i 2.154.462 pojedinačnih poseta, izvršeno prosleđivanje kompanijskog *Newsletter*-a (ukupno 12 brojeva), sa najnovijim vestima iz zavisnih preduzeća, prezentacijom novih usluga i aktuelnih dešavanja u oblasti kulture i telekomunikacija i objavljeno je 13 službenih listova.

Stručne prakse

Tokom 2013. godine stručnu praksu u Društvu obavilo je 59 studenata i 11 učenika srednjih škola. Postupak realizacije studentskih i učeničkih praksi uređen je i inoviran dokumentom *Smernice za organizovanje stručne prakse učenika i studenata u Društvu i stipendiranje talenata*.

Potpisan je ugovor o saradnji sa Univerzitetom u Beogradu, kao i sa nekoliko visokoobrazovnih ustanova.

U sklopu aktivnosti regrutovanja mladih talenata potpisan je Sporazum o saradnji sa Ministarstvom omladine i sporta kojim se stipendistima Fonda za mlade talente omogućava obavljanje letnje dvomesečne prakse u kompaniji u cilju lakšeg prelaska sa formalnog obrazovanja na praktični angažman.

Društvene aktivnosti

Program sportskih takmičenja zaposlenih – U skladu sa internim aktima, Društvo je u toku 2013. godine, u saradnji sa reprezentativnim sindikatima, sprovelo Program sportskih takmičenja zaposlenih.

Program sportske rekreacije zaposlenih – U skladu sa internim aktima Društva, u 2013. godini, finansiran je Program sportske rekreacije zaposlenih, koji je realizovan na osnovu ugovora o pružanju usluga sportske rekreacije, koje su reprezentativni sindikati zaključili sa pružaocima usluga.

Poklon za 8. mart – Povodom 8. Marta, Dana žena, u 2013. godini, u skladu sa internim aktima, Društvo je odobrilo pravo na jednokratnu isplatu sredstava – poklona za žene, zaposlene/angažovane van radnog odnosa.

Poklon za decu zaposlenih povodom Nove 2014. godine – Društvo je u 2013. godini odobrilo pravo na jednokratnu isplatu sredstava – poklona zaposlenima/licima, angažovanim van radnog odnosa, za kupovinu novogodišnjih paketića za decu, uzrasta do 10 godina, povodom Nove 2014. godine, uključujući i organizaciju novogodišnjih predstava koje su održane tim povodom u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu i Nišu.

III Zaštita životne sredine

Nizom akcija savesnog odlaganja elektronskog otpada i odgovornim odnosom prema prirodi, Telekom Srbija i zavisna privredna društva pokazuju posvećenost zaštiti životne sredine i spremnost da se ekološki savesno posluje. Prilikom donošenja strateških odluka, Društvo uzima u obzir odredbe važećeg zakona koji reguliše oblast zaštite životne sredine, kao i sve potencijalne rizike svog poslovanja i uticaje koji se mogu reflektovati na prirodno okruženje, posebno imajući u

vidu specifičnosti poslovanja sektora telekomunikacija. U 2013. godini nastavljani su programi iz oblasti energetske efikasnosti, ekonomičnijeg trošenja resursa, racionalne potrošnje energije i upravljanja elektronskim otpadom, a aktivnosti na polju reciklaže i odlaganja otpadnog materijala u Društvu dale su pozitivne rezultate.

Tokom 2013. godine, Društvo je u skladu sa zakonom i sklopljenim ugovorima sakupilo sledeće vrste otpadnih materija:

- 44.100 kg elektronskog otpada predato bez naknade;
- 4.200 toner kasete je dato na reciklažu;
- 645.300 kg otpada različite strukture, od toga oko 93.820 kg opasnog otpada prodato, izraženo u novcu iznosi oko 30.555.766 dinara;
- 16.720 litara opasnog otpada - neupotrebljivog goriva prikupljenog pri čišćenju rezervoara agregata i kotlarnica predato bez naknade;
- 1.250 litara istrošenog antifrizu i 1.500 litara istrošenog motornog ulja, prikupljenog pri redovnom održavanju postrojenja za klimatizaciju i napajanje, predato bez naknade.

Buka koja se emituje u životnu sredinu uglavnom potiče od čilera klima uređaja koji su instalirani na objekte Društva. Ukoliko se sumnja da je nivo buke koji se emituje u životnu sredinu veći od zakonom propisanih vrednosti, pristupa se merenjima. U toku 2013. godine nije bilo prekoračenja dozvoljenog nivoa buke.

Elektromagnetno zračenje koje se emituje u životnu sredinu uglavnom potiče od radiobaznih stanica mobilne telefonije. Pre instaliranja bazne stanice, radi se Studija procene uticaja na životnu sredinu u kojoj su navedeni svi tehnički podaci i mere zaštite za tu baznu stanicu. Po odobrenju Studije o proceni uticaja na životnu sredinu, bazna stanica se pušta u rad. Postoje propisi i standardi koji regulišu dozvoljeni nivo zračenja. Pre prvog puštanja u rad meri se nivo zračenja, a ukoliko postoji žalba na nivo zračenja od strane trećih lica, angažuje se ustanova da izmeri nivo zračenja. Prema Zakonu o zaštiti od nejonizujućeg zračenja, merenja nivoa elektromagnetnog zračenja radio baznih stanica vrši se svake dve godine. Do sada nije zabeleženo prekoračenje dozvoljenog nivoa zračenja.

Ugovorena je isporuka 3.000 kutija za odlaganje otpadnog kancelarijskog papira i u toku je akcija postavljanja kutija u zgradama u kojima se nalazi kancelarijski prostor. Tako će Društvo prikupiti otpadni papir i on neće „završavati“ u komunalnom otpadu.

IV Suzbijanje i sprečavanje korupcije i podmićivanja

Kompanija Telekom Srbija zabranjuje korupciju i podmićivanje u svom poslovanju i obavezuje se da će preko svojih Organa, rukovodilaca, ali i postupanjem svih zaposlenih, u skladu sa ovlašćenjima, preduzimati mere za sprečavanje korupcije i podmićivanja.

Društvo će angažovane konsultante, posrednike i druge davaoce intelektualnih usluga upoznati sa ovim pravilima o sprečavanju i suzbijanju korupcije i neće im nalagati postupanje protivno ovim principima.

Društvo pod merama za suzbijanje i sprečavanje korupcije podrazumeva objavljivanje ovih principa, obuku i informisanje zaposlenih i konsultanata, posrednika i drugih davaoca intelektualnih usluga o ovim principima i najboljoj praksi, obelodanjivanje informacija, pokretanje odgovarajućih pravnih postupaka za utvrđivanje odgovornosti za korupciju i za povraćaj sredstava i naknadu štete, razrešenje ili opoziv članova Organa, kao i utvrđivanje odgovornosti za povredu radne obaveze od strane zaposlenih.

Društvo će prilikom plaćanja sponzorstava, kao i neprofitnih plaćanja i davanja kao što su donatorstva i humanitarna pomoć, obezbediti da tako odobrena sredstva ne budu iskorišćena za korupciju i podmićivanje.

Društvo ne sme vršiti ili primiti plaćanja koja nisu evidentirana u računovodstvenoj evidenciji, niti otvarati ili koristiti tajne račune.

KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Tokom 2013. godine Društvo je pokrenulo više društveno odgovornih projekata, od kojih su dva imala dominantan odjek i uticaj u javnosti.

Kampanja „Kada voziš, parkiraj telefon!“

U skladu sa poslovnom strategijom i nacrtom strategije DOP-a, Društvo je novembra 2013. godine pokrenulo kampanju usmerenu na povećanje bezbednosti u saobraćaju sa posebnim osvrtnom na odgovornu upotrebu mobilnih telefona tokom vožnje. S obzirom da Društvo nastoji da se usluge koje pruža koriste odgovorno, kampanja je pokrenuta sa ciljem da se utiče na podizanje svesti vozača o opasnostima koje sa sobom nosi upotreba mobilnog telefona tokom vožnje, bilo da je u pitanju razgovor mobilnim telefonom, pretraživanje interneta ili razmena SMS poruka. Društvo se na taj način odriče dela profita i promocije sopstvenih usluga u korist veće bezbednosti u saobraćaju i konačno, dobrobiti celog društva.

U cilju podizanja opšte svesti javnosti o opasnostima upotrebe mobilnog telefona tokom vožnje, Društvo je zajedno sa partnerima, Upravom saobraćajne policije MUP-a Srbije i Srpskim komitetom za bezbednost saobraćaja, razvilo sve kanale komunikacije – TV spot, radijske reklame, *online* sadržaje, *print* rešenja u vidu bilborda i flajere, kako bi poruka kampanje stigla do svakog vozača. Tokom kampanje organizovana je akcija istovremeno u četiri grada - Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu i Nišu kada su poznati sportisti zaustavljali vozače i delili im *hands-free* uređaje, istovremeno ih podsećajući na odgovornu upotrebu mobilnog telefona tokom vožnje. Društvo je obezbedilo *hands-free* uređaje i za svoje korisnike. Naime, 5.000 građana koji su pri potpisivanju *postpaid* ugovora pokazali na uvid važeću vozačku dozvolu, na poklon je dobilo *hands-free* uređaj. Krajem godine održano je i predavanje za đake srednjih saobraćajnih škola u Beogradu, kako bi se u direktnom kontaktu đaci, kao budući vozači, upoznali sa opasnostima prilikom neodgovorne upotrebe mobilnog telefona tokom vožnje. Time je najavljena i nova, edukativna faza kampanje koja se nastavlja putem predavanja i radionica.

Kampanja „Kada voziš, parkiraj telefon!“ u brojkama:

- Televizijski spot je na *youtube* kanalu Telekoma Srbija samo u prva dva meseca pregledan skoro 100.000 puta. Mnogi internacionalni sajtovi preuzeli su spot i delili ga dalje pod nazivom Najbolja reklama protiv upotrebe mobilnog telefona u vožnji.
- Kampanja je bila aktivna i na društvenim mrežama – *twitter*-u i *facebook*-u;
- U anketi koju je sproveo Srpski komitet za bezbednost saobraćaja, u saradnji sa Saobraćajnim fakultetom u Beogradu, od 1.000 ispitanika 96% njih je zapazilo kampanju i pozitivno je ocenilo, a od 72% ispitanika koji su naveli da su koristili mobilni telefon za pisanje poruka tokom vožnje pre kampanje, 61% je navelo da je kampanja pozitivno uticala na promenu njihovog ponašanja i da to više ne čine.
- U toku samo dva meseca u okviru kampanje podeljeno je 6.000 *hands-free* uređaja – 5.000 korisnicima u poslovnica i 1.000 u toku promotivnih aktivnosti kampanje;
- U toku novogodišnjih praznika podeljeno je 150.000 flajera o kampanji na srpskom i na engleskom jeziku na naplatnim rampama širom Srbije;
- Svi profesionalni vozači u Društvu dobili su *hands-free* uređaje i sva korporativna vozila označena su nalepnicom sa logotipom kampanje.

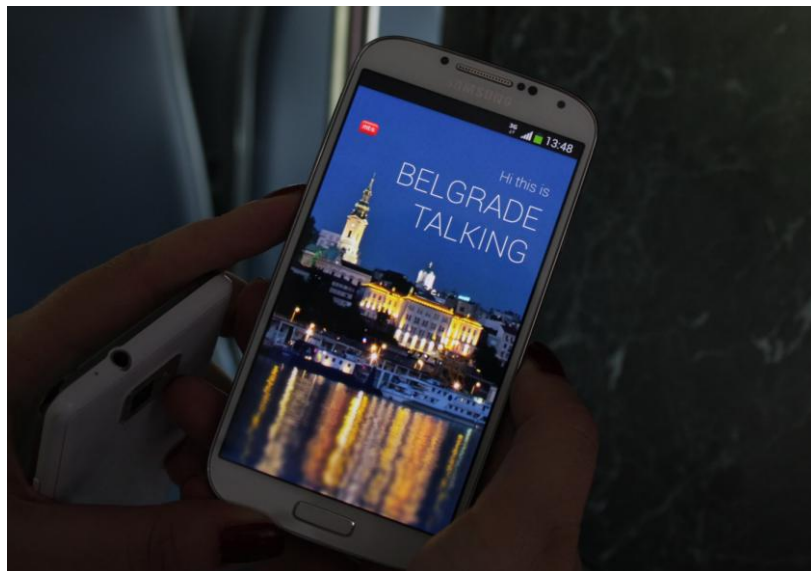
Imajući u vidu postignute rezultate i značajan medijski odjek, sasvim je razumljivo što je kampanja „Kada voziš, parkiraj telefon!“ osvojila priznanje za najbolju *non-profit* kampanju na „Noći reklamoždera 2013“, kao i nagradu za najbolji TV spot, najbolju društvenu odgovornu kampanju i najbolje elemente u digitalnoj komunikaciji, koje dodeljuje Udruženje za tržišne komunikacije.

Projekat „Grad priča“

Projekat "Grad priča" osmišljen je i pokrenut kako bi se lokalne zajednice i partneri podstakli na inovativnost u pristupu izazovima poboljšanja turističke ponude i komunikacijskih alata. Zvanično je pokrenut predstavljanjem aplikacije za mobilne uređaje "Beograd priča", potom i aplikacije „Novi Sad priča“, koje su namenjene posetiocima u cilju lakšeg snalaženja i obilaska najznačajnijih kulturno-istorijskih znamenitosti u tim gradovima. Inovativnost naročito dolazi do izražaja upotrebom funkcionalnosti „proširene stvarnosti“ (*Augmented Reality*) prilikom pronalaženja objekata. Ona omogućava jednostavan i zabavan način pristupanja osnovnim informacijama o objektu koji je opisan u aplikaciji. Partneri Društva u ovom projektu, Turistička organizacija Beograda (TOB), Turistička organizacija Grada Novog Sada (TONS), uvrstili su aplikaciju u sastavni deo prezentacije grada na svim sajamskim manifestacijama, među kojima je i najveći sajam turizma "World Travel Market", koji se održava u Londonu.

Planirano je da, po uzoru na ova dva grada, projekat "Grad priča" obuhvati realizaciju aplikacija za veće gradove u Srbiji koji imaju osmišljenu turističku ponudu i značajan broj kulturno-istorijskih znamenitosti koje se na ovaj način mogu predstaviti.

Ulaganje u mlade i obrazovanje

Podrška deci i marginalizovanim grupama

Ulaganje u uključivanje i socijalizaciju marginalizovanih grupa, od samog osnivanja bilo je jedno od osnovnih opredeljenja Društva prilikom odlučivanja o društveno odgovornim projektima. Brojni su primeri učešća u projektima koji su usmereni ka poboljšanju položaja dece bez roditeljskog staranja. Društvo je tako postalo jedan od prvih partnera nevladine organizacije „Centar za integraciju mladih“ u sprovođenju programa „Svratište za decu ulice“ u Krfskoj ulici.

Ulaganje u sport i popularizacija zdravog načina života i istinskih vrednosti, jedno je od osnovnih opredeljenja po kojima je Društvo postalo prepoznatljivo čak i u međunarodnim okvirima. Istrajno zalaganje na uključivanju dece u sportske aktivnosti i promociju zdravih navika nagrađeno je u okviru projekta „One Team“, koji je pokrenulo elitno košarkaško takmičenje „Evroliga“. „Partizan One Team Telekom“, projekat koji je pokrenut u saradnji sa Košarkaškim klubom „Partizan“, proglašen je za najbolji primer rada i partnerstva u okviru programa „One Team“. Program je prevashodno namenjen deci bez roditeljskog staranja kako bi im se, putem košarke i vrednosti koje bavljenje sportom promoviše, pomoglo da postanu aktivni članovi zajednice i na taj način utiče na njihovu integraciju u društvo. Projekat „One Team“ zapravo nastoji da iskoristi snagu sporta kako bi se podigao nivo tolerancije i pomoglo rušenje predrasuda javnosti prema ovoj socijalnoj grupi.

Jedna od aktivnosti u ovom projektu bila je i poseta dece iz Doma „Drinka Pavlović“ matematičkom kampu Telekoma Srbija na Tulbi kod Požarevca, koji se tradicionalno organizuje, a namenjen je starijim osnovcima u cilju razvijanja mentalnih i fizičkih sposobnosti.

Zahvaljujući saradnji sa KK „Partizan“, štićenici doma bili su u prilici da kroz druženje i igru sa našim najboljim košarkašima jačaju timski rad i fer-plej, da se druže sa omiljenim igračima i posećuju utakmice kluba.

U okviru podrške sportskim talentima Društvo se u saradnji sa Atletskim savezom Srbije uključilo i u projekat „Dečija atletika“, koji promoviše uvođenje tog sporta u nastavu fizičkog obrazovanja u osnovnim školama u Srbiji. U program su uključeni školarci od prvog do četvrtog razreda. Društvo je doprinelo ostvarivanju projekta obezbeđivanjem specijalno dizajnirane opreme za treninge prilagođene uzrastu dece. Akcija je realizovana u 30 gradova širom Srbije, a održava se pod pokroviteljstvom Međunarodne atletske federacije i Evropske asocijacije atletike.

Nastavljajući uspešnu saradnju sa Asocijacijom fotografskih autora (AFA) iz prethodne godine na projektu „OkO ulice“, tokom 2013. godine Društvo je podržalo projekat „OkO grada“ u organizaciji ovog udruženja. Projekat je pokrenut sa ciljem da mobiliše mlade iz marginalizovanih grupa i pruži im priliku da svoj doživljaj života u Beogradu pretvore u umetničke fotografije. Mladima okupljenim u pevačko plesnoj radionici GRUBB, većinom iz romske populacije, fotografi udruženja održali su obuku i obezbedili potrebnu opremu i podršku prilikom fotografisanja, a dobijene fotografije prikazane su na izložbi održanoj u galeriji Artget Kulturnog centra Beograda.

Treći mt:s Android™ konkurs

Kako podrška mladima i obrazovanju predstavlja jednu od najvažnijih oblasti na polju društvene odgovornosti Društva, pre tri godine pokrenut je konkurs za izradu Android aplikacija u saradnji sa „Matematičkom gimnazijom“ u Beogradu. Konkurs je pokrenut sa ciljem da na što bolji način poveže osnovnu delatnost kompanije i preduzimljivost srednjoškolaca talentovanih za programiranje koji su tako dobili priliku da praktično primene znanje stečeno u školi.

Pored saradnje sa „Matematičkom gimnazijom“, obrazovnom institucijom od posebnog značaja, treći mt:s Android konkurs je obuhvatio i gimnaziju „Svetozar Marković“ u Nišu i gimnaziju „Jovan Jovanović Zmaj“ u Novom Sadu, čiji su đaci dobili poziv da se uključe. Kako bi učenicima približili osnovnu ideju konkursa i upoznali ih sa uslovima i pravilima, tokom septembra 2013. godine predstavnici Društva održali su prezentacije u svakoj od ove tri škole.

Iskustva tokom dosadašnjeg vođenja konkursa pokazala su da mobilne aplikacije predstavljaju dobru platformu na kojoj učenici mogu da iskažu svoje programersko umeće i kreativne potencijale.

U odnosu na prvi konkurs koji je pokrenut 2011. godine, aplikacije koje su se našle u užem izboru na drugom i trećem konkursu ukazuju na veliki napredak po pitanju kvaliteta i funkcionalnosti, a приметna je i sve veća zainteresovanost učenika za učešće na konkursu.

Posebnu motivaciju za učenike, pored vrednih nagrada koje Društvo priprema za tri prvoplasirana tima - za porednički tim predviđena je nagrada u vidu posete Svetskom kongresu mobilne telefonije u Barseloni, a kao druga i treća nagrada predviđeni su tablet računari i pametni mobilni telefoni - predstavlja i prilika da steknu praktična znanja iz oblasti IT čija zanimanja postaju sve traženija kada je u pitanju njihova buduća karijera. Takođe, Društvo obezbeđuje postavljanje svih funkcionalnih aplikacija na tržište aplikacija za mobilne uređaje, Google Play.

Podrška projektima na polju obrazovanja

Veliki broj društveno odgovornih aktivnosti Društva usmeren je na poboljšanje uslova za sticanje znanja mlade generacije.

Među najznačajnijim projektima podržanim u 2013. godini izdvajaju se „Geografska laboratorija na otvorenom“ u Ripnju, zatim „Uticaj interaktivnog vežbanja na razvoj sposobnosti učenika („Brain breaks“) u beogradskoj osnovnoj školi „Ivo Andrić“, a povodom Međunarodnog dana knjige za decu Društvo je doniralo veliki broj dečjih knjiga učenicima osnovnih škola „Milun Jakšić“ u selu Banje, „Kralj Milutin“ u Gračanici, „Sveti Sava“ u Sušici i „Miladin Mitić“ u Lapljem Selu.

Društvo podržava našu „reprezentaciju znanja“, odnosno timove mladih talenata koji donose medalje sa međunarodnih takmičenja iz više naučnih disciplina. Pored učenika „Matematičke gimnazije“ iz Beograda, sa kojom postoji partnerska saradnja, timove čine predstavnici drugih srednjoškolskih ustanova u Srbiji.

Tako su ove godine učenici „Matematičke gimnazije“ ostvarili sjajan rezultat na takmičenju „Arhimed“, održanom u Bukureštu, osvojivši šest medalja: četiri zlatne i dve srebrne. Pored podrške za učešće na takmičenju „Arhimed“ u Bukureštu, omogućen je odlazak matematičara na Matematički višeboj koji se održava u Moskvi, Ojlerovu olimpijadu u Sankt Peterburgu i učešće na prestižnom Međunarodnom takmičenju iz matematike, fizike i informatike u Kazahstanu na kome su se mladi matematičari takmičili prvi put.

Podrška preduzetništvu mladih

Prepoznajući značaj unapređenja obrazovanja kroz razvoj preduzetništva među mladima, Društvo već tri godine unazad pruža podršku organizaciji „Dostignuća mladih“ i njihovom projektu „Poslovni izazov“. Ovaj projekat koncipiran je tako da predstavnici poslovnog sektora postavljaju srednjoškolcima poslovne izazove – zadatke koje tokom jednodnevnog takmičenja učenici rešavaju. Tokom 2013. godine, kroz angažovanje zaposlenih kao mentora za ueničke timove i u svojstvu članova žirija, Društvo je aktivno podržalo održavanje poslovnog izazova u Beogradu.

Za dugoročno partnerstvo koje sa organizacijom „Dostignuća mladih“ traje već tri godine, Društvu je početkom 2014. dodeljena prestižna „Virtus“ nagrada, najznačajnije priznanje za korporativnu filantropiju u zemlji.

U vezi sa studentima

Društvo godinama unazad ostvaruje uspešnu saradnju sa studentskim organizacijama ESTIEM, AIESEC i EESTEC, preko lokalnih kancelarija u Beogradu. Saradnja se realizuje tokom planiranih godišnjih manifestacija ovih studentskih organizacija, u kojima volonterski učestvuju zaposleni u Društvu koji tokom predavanja nastoje da studentima prenesu znanja i iskustva iz poslovnog okruženja.

Dobar pokazatelj zainteresovanosti studenata za sticanje znanja u oblasti inovativnih poslovnih ideja i pokretanja biznisa predstavljaju i ovogodišnje manifestacije studentskih organizacija – „Open IT“ u organizaciji AIESEC-a i „Akademija modernog menadžmenta“ koju organizuje ESTIEM, kojima je naslovna tema bila preduzetništvo. Tokom predavanja i radionica i stručnjaci Društva imali su priliku da se dodatno upoznaju sa stavovima i načinom razmišljanja studenata i budućih kolega.

Ulaganje u zdravstvo

Podrška projektima u zdravstvu dugi niz godina je u središtu strateškog opredeljenja ulaganja u zajednicu. Društvo svake godine izdvaja značajna sredstva za opremanje i renoviranje zdravstvenih ustanova, negujući ravnomeran regionalni pristup. U tom kontekstu, treba izdvojiti vredne donacije za zdravstvene centre u kojima zdravstvenu zaštitu ostvaruje veliki broj korisnika. Klinika za neurohirurgiju Kliničkog centra Srbije opremljena je tako savremenim operacionim mikroskopom koji je od izuzetnog značaja za rad Klinike za neurohirurgiju na zahtevnim operacijama. U ovoj ustanovi obavi se oko 2.500 takvih intervencija godišnje.

Pored značajne podrške Kliničkom centru Srbije, Društvo je doniralo sredstva i Univerzitetskoj dečjoj klinici u Tiršovoj za opremanje renoviranog Odeljenja abdominalne hirurgije i nabavku prenosnog aparata za ultrazvučnu dijagnostiku oboljenja i povreda mišićno skeletnih organa kod dece. U prethodnom periodu, u vidu *in-kind* donacije, Društvo je obezbedilo i besplatan IPTV u prostorijama javne namene za Klinički centar Srbije, Kliničko bolnički centar „Zvezdara“, Univerzitetsku dečiju kliniku „Tiršova“, Institut za zdravstvenu zaštitu majke i deteta „dr Vukan Čupić“ i Specijalnu bolnicu za cerebralnu paralizu i razvojnu neurologiju „Sokobanjska“. Donacije su omogućile nabavku neophodne medicinske opreme i u drugim zdravstvenim institucijama u Srbiji, među kojima su i Urgentni centar Srbije, Klinika za kardiologiju Kliničkog centra Niš, Opšta bolnica Pančevo, Dom zdravlja Kuršumlja, Zdravstveni centar Kosovska Mitrovica i Centar za baznu rehabilitaciju Kosovska Mitrovica.

Podrška projektima u kulturi i nauci

U uverenju da umetnost i nauka moraju da se oslanjaju na podršku poslovnog sektora, Društvo tradicionalno podržava projekte i manifestacije u oblasti nauke i kulture koji su od nacionalnog značaja. Nasleđe jednog od najuglednijih svetskih naučnika Mihajla Pupina, zaslužnog za izuzetno značajne patente u oblasti telekomunikacija, svakako je oblast u kojoj Društvo želi da dâ svoj puni doprinos. U susret obeležavanju značajnog jubileja u 2014. godini, 160 godina od rođenja naučnika srpskog porekla, istoimeno obrazovno udruženje i Telekom Srbija pokrenuli su niz aktivnosti koje imaju jedinstveno usmerenje - afirmaciju nasleđa i približavanje podataka iz njegovog života domaćoj i svetskoj javnosti. Prvi korak u tom pravcu bila je saradnja na projektu „Virtuelni muzej Mihajla Pupina“, kojim se odaje počast ovom briljantnom naučniku, pronalazaču i profesoru. Posetioci virtuelnog muzeja imaju priliku da se upoznaju sa Pupinovom životnom pričom kroz deset muzejskih celina. Istovremeno, virtuelni muzej donosi i potpuno nov način predstavljanja naučne i kulturne baštine. Pored toga, omogućen je i pristup Pupinovom Zavičajnom kompleksu u Idvoru putem virtuelne šetnje na Internetu. Razvojem virtuelne 3D prezentacije Zavičajnog kompleksa u Idvoru, zainteresovani posetioci mogu da vide Pupinovu rodnu kuću, školu, Narodni dom za čiju izgradnju je donirao sredstva i obližnju crkvu koji čine zavičajni kompleks. Posete ovim muzejima nude upoznavanje sa važnim i široj javnosti nedovoljno poznatim informacijama o Mihajlu Pupinu.

Društvo je, takođe, dugogodišnji pokrovitelj programa „Velikani muzičke scene“ koji organizuje Zadužbina Ilije M. Kolarca u Beogradu, kao i najstarijeg srpskog festivala horske muzike „Mokranjčevi dani“ koji ujedno predstavlja i važan kulturni događaj za Negotinsku krajinu. Program festivala zasniva se na prepoznatljivoj koncepciji zasnovanoj na horskom izvođenju i promociji domaćeg muzičkog stvaralaštva. Kao vernom prijatelju manifestacije, Telekomu Srbija je 2013. uručena posebna plaketa za doprinos organizaciji festivala.

Doprinos očuvanju kulturne baštine

Društvo od svog osnivanja 1997. godine, nastoji da doprinese razvoju celokupne zajednice, a to ostvaruje i u vidu podrške verskim zajednicama, kako u Srbiji, tako i u zemljama nekadašnje Jugoslavije u kojima posluje. Društvo je prepoznato kao jedan od najvećih darodavaca za podizanje hrama Svetog Save u Beogradu i uključeno je u rad Društva za podizanje Hrama od njegovog obnavljanja 2001. godine, a jedan od vodećih projekata u okviru društveno odgovornog poslovanja bila je digitalizacija Hilendarske riznice.

Društvo se donacijom uključilo u organizaciju Donatorske večeri za Hram i Crkveno-parohijski centar Svete Petke na Čukaričkoj padini u Beogradu, podržalo je izdavanje časopisa "Svetigora" i lista za omladinu "Orlić", a godinama unazad obezbeđuje sredstva za postavljanje štanda SPC na Sajmu knjiga u Beogradu. Pored ulaganja u izgradnju, Društvo pomaže i obnovu verskih objekata, među kojima su i manastiri na Kosovu i Metohiji - Pećka Patrijaršija, manastir Banjska, Visoki Dečani, Gračanica i Sokolica.

Društvo podržava i pravoslavne svetinje u regionu. U okviru obeležavanja jubileja 1700 godina Milanskog edikta, osveštan je i novoizgrađeni Saborni hram Hristovog vaskrsenja u Podgorici. Tom prilikom Društvu je uručena Zahvalnica Velikog donatora Hrama. Obeležavanje jubileja Društvo je podržalo i kroz obezbeđivanje telekomunikacione infrastrukture za TV prenos liturgije u Nišu, a za istu namenu omogućena je internet veza. Donirana su i sredstva za izgradnju česme ispred hotela „My place“. Česma je deo projekta „17 česama za 17 vekova hrišćanstva“ koji je pokrenula niška gradska opština Medijana.

Društvo nastoji da izađe u susret svim verskim zajednicama, te je tako u okviru Jubileja data podrška i beogradskoj nadbiskupiji i podržana organizacija Svete Liturgije na stadionu Čair u Nišu. Obezbeđena su i sredstva za realizaciju kulturnih projekata islamske zajednice.

Odgovornost prema korisnicima

Primenjujući savremena tehnološka rešenja koja omogućuju komunikaciju u svakom trenutku i na svakom mestu, Društvo nastoji da uspostavi i omogući besprekornu komunikaciju sa svojim korisnicima i partnerima. U slučajevima kada savremena rešenja nisu dovoljna, od odgovornih kompanija se očekuje dodatni iskorak u susretu sa potrebama korisnika. Imajući u vidu potrebe više od 50.000 naših sugrađana koji imaju oštećen sluh, Društvo je pokrenulo obuku iz znakovnog jezika za zaposlene u poslovnicaama koji dolaze u neposredan kontakt sa korisnicima.

Zaposleni iz poslovnica u Beogradu, Novom Sadu, Bačkoj Palanci, Zrenjaninu, Kikindi, Subotici i Sremskoj Mitrovici, prošli su kroz edukativni program koji je prilagođen delatnosti Društva i obuhvata oko 800 odabranih gestova grupisanih u 16 tematskih celina. Pošto su usvojili sve predviđene znakove i konvencionalne fraze, zaposleni mogu bez poteškoća da odgovore na sva pitanja koja se tiču telekomunikacionih usluga. Obuka je izvedena u nekoliko faza i obuhvatila je ukupno 45 zaposlenih. Društvo planira nastavak obuke iz znakovnog jezika kako bi na kraju bile obuhvaćene sve posećenije poslovnice u zemlji. Kao i svoje zaposlene, Društvo i sve svoje korisnike tretira jednako, trudeći se da usluge prilagodi njihovim specifičnim potrebama. Obuka za zaposlene iz znakovnog jezika pokrenuta je u saradnji sa Udruženjem tumača za lica oštećenog sluha Srbije (UTLOSS).

Volonterizam zaposlenih

Društveno odgovorne aktivnosti Telekoma Srbija odraz su delovanja i zalaganja i njegovih zaposlenih - njihovog truda i rada na radnom mestu, ali i njihove dobrotvornosti i humanosti. U okviru Društva postoji i humanitarno udruženje „Od srca“ koje okuplja dobrovoljne davaoce krvi među zaposlenima i penzionerima Telekoma Srbija. Udruženje dobrovoljnih davalaca krvi se, osim osnovne delatnosti, bavi i dobrotvornim radom, a nedavno je pokrenulo i aktivnosti promovisanja donorstva organa.

Udruženje je prisutno na teritoriji cele Srbije i njegovi članovi svojim aktivnostima nastoje da neguju tradiciju solidarnosti sa ostalim članovima zajednice. Akcije ovog udruženja doprinose unapređenju društvene odgovornosti Društva i podizanju svesti zaposlenih kada je reč o važnim društvenim temama, kao što su zdravlje i humanost, unapređenje zaštite životne sredine, zalaganje za promene navika u pogledu čuvanja i korišćenja resursa.

Udruženje „Od srca“ ima zaključene sporazume o saradnji sa Institutom za transfuziju krvi Srbije i Institutom za transfuziologiju VMA. Pored navedenih instituta, Udruženje je uspostavilo saradnju i sa drugim ustanovama: Crvenim krstom Srbije, MUP-om Srbije, Fakultetom primenjenih umetnosti, kao i drugim sličnim udruženjima u Republici Srpskoj, Federaciji BiH, Crnog Gori, itd.

Tokom 2013. godine, u nizu akcija ovog Udruženja u Nišu, Pirotu, Prokuplju, Novom Pazaru, Kragujevcu, Somboru, Požarevcu, Pančevu, Šapcu, Smederevu, Subotici, Sremskoj Mitrovici, Čačku i Boru prikupljeno je 1.026 jedinica krvi.

www.telekom.rs